

Observatoriul este de două ori în săptămână, miercuri și sâmbătă.

Prețurile

Pentru Sibiu pe 1 an întreg 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai mult pe an; — trimesu pe post în lăintrulu monarhiei pe 1 an întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinătate pe 1 an 10 fl. — 6 fl. 22 franci, pe 6 luni 5 fl. 6 fl. 1 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politic, national-economic și literar.

Ori-ce inserate,

se platesc pe serie s'eu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a și a treia câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usuru prin assemnatiunile postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariulu Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 60.

Sibiu, 26/7 Augustu 1878.

Anulu I.

Transilvani'a.

(Conferenti'a alegatorilor de nationalitate romana din marele principatu lu Transilvaniei 20 Iuliu 1878.)

(Continuarea și fine din operatulu în care maiotătea de 7 membri ai comisiunei isi motivedia uniunea sa prin referentele G. Baritiu.)

Nu este de ajunsu, că autonomi'a marelui principatu alu Transilvaniei a fostu delaturata într'unu modu, carui nu se afla parechia în tota tori'a moderna a poporaloru civilisate; nici că sia numit'a uniune se prefact în fusiune totale neconditionata; dara ni s'au si mai calcatu în pitiore ri-ce dreptu de esistencia, de individualitate nationale.

De 11 ani încôce tiér'a si cu dens'a mai lesu natiunea nóstra este tractata intocma, că si în anulu 1866 ar fi fostu cucerita și subigata cu sabi'a.

Man'a libera data ministeriului de repetite-ori supra nóstra, desvólta cea mai cumplita potestate iscretionaria.

Limb'a romanésca recunoscuta în anulu 1863 prin legea tieriei de egalu indreptatita, éra astadi cósă si delaturata din tóte afacerile publice, este tractata exactu asia, precum se intempla în impeliu Russiei cu cea polóna si cu cea rutena.

Chiaru legea unguéscă numita a nationalitaloru, destinata a mascá în ochii Europei adevatele scopuri de nivellare și desnacionalizare, astadi u este mai multu decâtu o fictiune.

Legea electorale plasmuita inadinsu numai entru Transilvani'a si anume pentru marea maiotitate a locuitorilor ei, este insult'a cea mai amara e se póte face unei tieri si unui poporu, care latesce dieci de milióne pe fia-care anu la tesaurulu statului si dá dieci de mii din fetiorii sei la ompletarea regimenteloru si batalióneloru, fóra picu e alta recompensa decâtu consciinti'a fidelitatiei átra tronul si patria. Apoi a decreta nu uniunea, i fusiunea, amalgamarea Transilvaniei cu Ungari'a i totusi a'i dá lege electorale separata, este una rocedura, care déca ar veni la cunoscinti'a Europei civilisate si constitutionale, ar fi de siguru lovita e verdictulu celu mai aspru.

A dice că censulu în Transilvani'a este numai fl. 40 cr., candu elu în realitate e 18 până la

20 fl. v. a. insemna că voiesce cineva se lege ochii lunei întregi.

Libertatea pressei este recunoscuta în tóta Europ'a meridionale și apuséna că unulu din mi-diulócele absolutu necessarie la progressulu popóraloru în civilisatiune. Press'a romanésca din Transilvani'a geme sub greutatea unui jugu, carele astadi nu'si mai are parechi'a nici în Russi'a si nici în Turci'a. În Transilvani'a inca totu mai domina legea de pressa absolutistica remasa hereditate dela anulu 1852, ai carei mai multi §§-i sunt totu atâtea verigi ale unui lantiu de feru, care în Austria propriu numita s'au delaturatu ori modificatu în sensu mai humanu înainte cu 16 ani. Cautiunea ce se pune pentru diarie independente în micile cetati ale Transilvaniei, este indoitu si $\frac{1}{2}$ mai mare decâtu în Vien'a cea cu 900 mii de sufete locuitori.

Scótele nóstre confessionali romanesci, în locu de a se inmalti, scadu la numeru din anu în anu; mai multe din ele se cassédia sub diverse preteste, éra în loculu celorlalte inchise, se deschidu pentru scolarii de nationalitate romanésca, altele curatu magiare, în care inse tenerimea cea frageda romanésca nu póte invetia si nici nu invetia nimicu pe lume.

Avemu exemple numeróse si destulu de autentice, că în scótele secundarie (gimnasiali) si chiaru în institute superiori junimei romanésca ii este interdisa sub grea pedépsă lectur'a de vreo carte ori fóia periodica romanésca. O mesura cá acésta tiranica n'a esistatu nici sub sisthem'a numita a lui Metternich, si a mai remasu inca numai în Russi'a.

Functionarii de nationalitate romana, prea pucini ca'ti se afla în functiuni publice, sunt espusi la o tractare neasemenatu mai vitrega de câtu fusesera chiaru sub absolutismulu de 10 ani, pre candu déca si sub acea sisthema era supusi la spionagiuri si denuntiari false, nu era inse stramutati din patri'a loru în regiuni locuite de popóre ce vorbescu cu totulu alte dialecte diferite de limbile patriei nóstre. În loculu functionarilor romani stramutati între serbi, slavaci, croati, sloveni, ruteni, se aducu în Transilvani'a multime de alti functionari straini, carii nu cunoscú nici limb'a romana si nici cea germana. În tóte acelea casuri, de administratiune drépta si prompta nu póte fi nici o vorba.

Seri'a napastuirilor si nedreptatilor de care suferé Transilvani'a este multu mai lunga de câtu se fimu în stare de a le numera pe tóte în scurtulu tempu de una s'eu doue óre; dara le si presupunemu a fi cunoscute la partea cea mai mare a membrilor conferentiei si la poporulu întregu, cá-ci chiaru si legile de natura national-economica sunt compuse asia, cá se se ajunga cu ele scopuri exclusivu magiare. În locu de a continua cu enumerarea loru, este mai necessariu a ne ocupa cu cercetarea mi-diulóceloru de vindecare. În ori-ce tíera sinceru constitutionale ni se va da respunsulu scurtu si indesatu: Mergeti la diet'a, folosi-ti-ve acolo de libertatea cuventului; strigati si bateti neincetatu, până ce vi se va deschide.

Acestu consiliu prinde locu si se póte da locuitorilor din tóte celelalte provincii ale monarhiei austro-unguresci, numai nu celor din marele principatu alu Transilvaniei. Tote celelalte provincii isi au dietele lor, focularie la care se potu incaldi si consola. Diet'a Transilvaniei este confiscata, éra locuitorii ei sunt trimisi la diet'a Ungariei.

S'a intemplat si acésta. Las' că între anii 1866 si 1869 au mersu din Transilvani'a sub cuventu că este diet'a de incoronare, si 12 deputati de nationalitate romana. Cei mai multi din acei sunt în viét'i'a; de altumentrea vorbescu chiaru actele dietei, în ce modu hostile au fostu ei tractati acolo, în câtu ne mai potendu suferi acea tractare, s'au retrasu succesive si nici cá au mai avutu placere cá se fia realesi.

Au remasu inse la diet'a Ungariei câte 20 până 22 deputati de nationalitate romana alesi din comitatele Ungariei locuite de romani. La care precum s'a observatu si mai înainte, la alegerea acelora s'au intemplatú mai totu-deauna batei si omoruri cumplite mai virtosu din cauza, că se lucra, ca pre câtu s'ar potea, se nu fia alesu nici unu individuu care mai cutédia a se numi pe sine romanu, — dara apoi luptele si fatigele aceluor deputati, în locu de a folosi ceva poporului de cátra care au fostu alesi, mai virtosu 'iau stricatu, éra ei au remasu în parte mare compromisi în ochii alegatorilor. Multi din deputati romani alesi în Ungari'a n'au lipsitu în cele trei període a se folosi de diverse ocațiuni, spre a releva cestiuni care concerne de a dreptulu afaceri de ale Transilvaniei; dara incercarile lor au fostu esplicate totu-deauna

Foisiór'a „Observatoriului“.

Ros'a din Caucasu.

Poema dramatica de Rudolf Gottschall tradusa în prosa.

(8 Continuare si fine.)

Scen'a a siésea.

Aslan. Sentinela.

In decursulu scenei acesteia se aude sgomotulu luptei).

Aslan. Ha, visediu eu óre? Se aude buciumele poporului meu? Si eu, oh, Allah! trebuie se stau aici u manile ferecate si nu pociu redica spad'a inpreuna u fratii mei! Asculta, se apropie totu mai multu — se aude o puscatura de tunu) se misca dejá si pusca ea grósă? Curagiu, Ardechiloru! Aruncati-ve în paturea bajoneteloru, precum uraganele lui Allah se runca în padurea de lauri! Luative sagetile cele mai bune din tolbele vóstre si loviti cu ele ánim'a conducătorilor de inamici! Pamentulu se cutremura — stancioru aruncati-ve si ve rostogoliti ingropandu fortulu si petele de Russi. Aduiu dejá sunandu corass'a nóstra le argintu, siuerandu siasc'a si sburandu sagetile — lejá flacarile au aprinsu palissadele; acestu fortu se scalda într'o mare de flacari si din cenusi'a lui se va redica la lumina cu aripi întinerite fenicele libertatiei.

Scen'a a siéptea.

Sarem'a cu o spad'a în mana. Cercesi. Cericof legatu. Cei de mai înainte.

Sarem'a. Deslegati'lu! Aslane, vedi asia 'mi implinescu eu promisiunea!

Aslan (eliberatu de Cercesi.) Vino la pieptulu meu, Sarem'a!

Sarem'a. Nu, nu asia! Eu te-amu scapatu, inse a ta nu pociu se fiu! Ánim'a mea, oh, cá nu o pociu învinge, este numai alui Cericof!

Cericof. Ce auzi?

Sarem'a (cátra Cericof.) Tu în lantiuri?! În lantiuri si mai rusinatóre me afu eu. Si déca mai si calcatu în picióre, — tu remai pentru mine celu dintaiu din profeti! Acumu cá a invinsu poporulu meu — acuma 'mi este permis a o spune, ca ánim'a mea bate numai pentru tine.

Cericof. Vino la mine, vino la mine, Sarem'a! Sarem'a. Oh, nu, te insieli. Basmulu nu se termina asia veselu! Primavér'a a trecut, rosele si priveghitóre, revoltata în adenculu sufletului meu, ánim'a mea se cutremura, cá amu trairu atátu de multu în braciatale! Oh, tóte acele flacari, care invapaiédia acestu fortu, nu sunt în stare se stérge infami'a mea!

Aslan. Sarem'a. Cum se 'ti multiamescu. Sarem'a. Eu 'mi-amu tienutu parol'a, de aci înainte nu mai sunt debitoréa ta.

Scen'a ultima.

Profetulu. Cei de mai înainte. Cercesi. (Profetulu cu comitiva stralucita de capetenii de Cercesi inbracati toti în corasse de argintu si cu spad'a in-pumnata.)

Profetulu. Unde esti, Aslane? Aslan. Se traiésca profetulu! Profetulu. Mantuirea ta ai se o multiamescu acestei copile, care a fugitu fára resufiare la noi. Pentru aceea striga toti Ardechii: se traiésca Sarem'a!

Cercesi. Se traiésca Sarem'a! Sarem'a. Dara blastemata se fia Sarem'a, striga ea insasi. Blastemulu preste capulu meu! Ardechi, uitative încóce! Eu iubescu pe russulu acesta!

Profetulu. Nefericito! (Pausa.) Sarem'a. Iubescu pe russulu acesta — este acésta o infamia de ajunsu pentru o fíca a poporului vostru? Voi ve întórceti privirile, Ardechi! Asia isi întórcé si sórele faci'a dela mine, acelu sóre care infacaré dia piscurile ghiatiariloru patriei mele si o nópte eterna invelisce léganulu Saremei! O, nu spuneti la niminea, la niminea loculu unde a statu si nu aratati la niminea mormentulu Saremei. — Eu voiu se me

pierdiu cá unu acordu în zefiri vostri, cá unu calatoriu obositu în néo'a ometíta a Elborului — cu lacrimi se fia scrisu în nasipu, cá amu cutediatu se traiescu si se iubescu.

Aslan. Nu asia, Sarem'a, — tu esti acuma a nóstra din nou si santa este legatur'a pe care o au tiesutu ultim'a ta fapta frumósă!

Sarem'a. Oh, déca asiu potea — déca asiu potea se redau din nou si nepatatu sufletulu meu la ai mei si a me deda érași în vaile patriei mele. Dara nu! Eu nu o pociu — eu portu în mine o tradare ce nu se póte espia, si fia-care palpitare a ánimiei mele este o crima! Eu iubescu pe inamiculu poporului meu, — ilu iubescu si nu sunt iubita. — O sciu bine, si asia indoita este infami'a ce me acopere! Profetule din Himri, asculta'mi ultim'a rogare: agratiadia pe acesta si 'lu tramite la ai sei.

Profetulu. Rogarea acestei copile eroice si temerarie va fi implinita, pentru-cá ne-au ajutatú se cucerimu acestu fortu.

Sarem'a. Iti multiamescu! Pléca acasa la stantiele amiciloru tei! Esti liberu acuma, Cericof! Adu'ti aminte de mine si nu me uita. Tu barbata aspru, tu nu ai nici-o lacrima pentru mine, si fára acésta róua a ceriului, ros'a trebuie se 'si inchidia în singuratale calicele seu.

Cericof. Sarem'a — Sarem'a. Principi ai Ardechiloru! se nu credeti cá me falescu cu infami'a mea înainte vóstra! Eu am potutu se fiu criminala pentru patri'a mea, fiindu cá sufletulu meu era inbetatu de fericie si pentru-cá pe acestu pamentu locuiamu într'unu paradisu! Inse în aceeași mesura în care am fostu criminala, voiescu se si espiediu pentru-cá pecatulu dulce se nu fia lipsitu de pedépsă amara! Oh, dómne, sclav'a espira la pitiórele tale; patriei 'i lasu corpulu; éra sufletulu tie! (Se omóra cu unu pumnariu.)

Aslan. Sarem'a! Oh, ea móre! Cericof. Poternice Dómne! Asia eu'mi pierdu

in partea cea mai rea, adeca cá hostili si periculoase pentru integritatea statului.

La acestea ni se replica din partea minoritatii, cá nu trebuie se ne descuragiamu, ci se perseveram, se batem necurmatu, cá se ni se deschida. Dara si perseverenti'a isi are intiesulu si limitele sale. Dela unu momentu inainte perseverenti'a intru a cere, trece in cersitoria umilita si abjecta, care este cu totul oppusa caraterului romanescu si demnitatii sale nationale. Se afe odata tota lumea, prin urmare si compatriotii nostrii, cá natiunea romana nu voiesce se aiba nimicu din gratia, ci ea insiste pentru recastigarea drepturilor omenesi, civili, politice nationale. Gratia dau numai tirani la sclavi loru si suverani celoru condamnati la galere ori la morte.

Resumandu toate ratiunile, care au inpinsu pe natiunea romana din Transilvani'a, mai alesu dela 1869 in politic'a resistentei passive si convinsi cá acelea cause nu numai continua pâna in ora de facia, ci cá ele s'au mai inmultitu cu altele noue, maioritatea de siepte a comisiunei dvostre, ve recomanda din nou perseverarea in politic'a resistentei passive.

Sibiu 8/20 Iuliu 1878.

Sibiu, 6 Augustu, 1878. — Dela Simleu primiramu urmatoarele telegrame inbucuratoare:

Simleulu Silvaniei, 6 Augustu, 10 ore a. m. Adunarea primita solemn de cátra Comitetulu arangiatoriu si autoritatile municipale. Poporulu forte numerosu. Program'a executata perfectu. Disertatiuni tienute. Luni, adunarea inchisa in ordine esemplara. Venitu 628 fl. v. a. — S'era balu splendidu cercetatu de ambele nationalitati.

Simleulu Silvaniei, 6 Augustu, 10 Ore a. m. Adunarea primita de magistratu si comitetu cu splendore si cordialitate. Forte bine cercetata. A sera magiari inscenara conductu de facile pentru caderea (lui Tisza) dela Dobritinu.

Relativu la atitudinea Romaniloru si a Sasiloru facia cu alegerile dietale, cetimu in Nr. 211 din 30 Iuliu alu diariului „Augsb. Allg. Zeitung“ urmatoarele apretiaru:

„Positiunea guvernului ungurescu se caracterisesa intr'unu modu particularu prin declaratiunea formala a Serbiloru, Romaniloru, Sasiloru si a unei parti a Slovaciloru de a persista in opozitiune. Si mai semnificativa ajunge a fi acesta positiune prin inpregiurarea, ca fractiunile opozitiunei politice isi recrutéza partisani cei mai numerosi si mai pronuntiatu tocmai in regiunile curatu magiare. Candu poporatiuni intregi refusa de a participa la viatia politica a patriei loru, atuncea acesta este simptomulu unei stari anormale (krankhaft). Si acesta stare nesanetosa a relatiuniloru din Ungari'a se mai mareste inca si prin evenimentele ce se petrecu pe peninsula balcanica. In acelasu momentu in care trupele monarchiei austro-ungare intra in

astadi tote victoriile. Oh, pentru ce nu am cadutu si eu in lupta cá Godunof celu beatu.

Profetulu. Lauri prospeti voru incinge fruntea eroice copile. Siése dile va fi espusa pe tronu si principii nostrii voru sta la capetiaulu ei. Toti Ardechii se védia, cum imi voiu pleca eu capulu inainte acestei repozate. (La unu semnu alu Profetulu gardinele cortulu cadu. In departare se vedu inaltele piscuri ale Caucasulu si inainte lui castrele russesci ardiendu. Cercesii cu sabile scose; dobe si stindarde aruncate una preste alta. Unu tablou splendidu luminatu de flacari bengale). Asia voiescu eu si limb'a indrasnetia a acusatoriulu, care ar mai cutedia se vorbéscu de crim'a, se taca — eroi'a a espiatu crim'a femeii.

(La audiulu unei musice ostasiesci cortin'a cade.)

Ieronimu G. Baritiu.

Diverse.

— Ori-cine dicea intr'o societate, cá de unu tempu incóce se póte observa, cá femeile si fetele nostre facu progresse visibile in cultura. „Da“, 'i replica unu malitosu tata de familia, „acesta o am observatu si eu de multu; cá-ci bucatele se fierbu pe di ce merge totu mai reu si fara gustu.“

— Intr'unu orasiu era se se dea patru baluri cu abonamente. Unu badaranu boieritu scrise pe list'a de abonamentu: „Voiu merge pe tote patru.“ Urmatoreulu subscritoriu scrise pe urma aceluia: „Se póte cá eu voiu merge la tote patru, de siguru inse pe doue (pitióre).“

— Unu scriitoru din secolulu alu XVII sustiene, cá omulu posedu numai trei lucruri: sufletu, corpu si avere, care au a se teme de trei persecutori. Sufletulu este persecutatu de teologi, viati'a de medici si avere de advocati.“

Bosni'a, Serbi din Ungari'a de sudu declara, ca ei nu potu sustienea actualulu guvern alu Ungariei. Ce inpressione trebuie se faca acesta declaratiune asupra conationaliloru in tierile ocupate? Totu asia si la romani. Aprópe 1 1/2 milióne romani din Transilvani'a considera constitutiunea ca si candu pentru ei nici n'aru exista si acesta intrunu tempu, candu in vecinatatea imediata 5 1/2 milióne de confrati ai loru infintiésa de multu doritulu principatu independinte alu Romaniei. Si cum ar potea remanea fara efectu atitudinea Sasiloru asupra relatiuniloru intre Germani'a si Ungari'a? Guvernulu lui Tisza se afla pusu facia cu o lucrare gigantica.“

Precum vedemu din aceste apretiaru ale acreditatulu diariu din Augsburg, resistentia passiva a Romaniloru din Austri'a si prin urmare intréga loru portare politica este considerata si observata si dincolo de fruntariile austro-ungare. Acesta pentru noi este cu atátu mai magulitoru si ne ofere o satisfactiune morala cu atátu mai legitima, cu cátu ne convingemu, ca si streini nu numai cá nu desaproba politica nostra, ci din contra ii se acordésa aceea inportantia pe care este in dreptu se o reclame dela toti aceia, cari ne cunoscú positiunea, sunt nepreocupati si au judecata sanetosa. Unu poporu care isi scie manifesta vointi'a sa firma, sub ori-ce inpregiurari si probésa vitalitatea sa prin consecinti'a faptelor sale, nu póte fi ignoratu. Numai acela este desconsideratu, care nu se respectésa pe sine insusi.

— Ne grabimu a publica urmatórea scrisóre a dlui advocatu I. Puscariu, pe care o primiramu in 5 l. c. ca desmintire acelor publicate in Nr. 58 alu diariulu nostru.

Brasiovu in 4 Augustu st. n. 1878. Onorate Dle Redactoru. Cetindu in „Observatoriulu“ din urma Nr. 58, cumca corespondentii dtale din Tiar'a Oltulu te a informatu, ca si eu candidez si nisuescu a fi alesu de deputatu in districtulu Fagarasiulu, vinu prin acesta a te roga se binevoiesci, a informa ierasi prin organulu dtale pre onoratulu publicu cetitoriu, ca corespondentii prementionati nu sunt bine informati si au scrisu cu intentiune séu fora intentiune neadeveru, deorece eu nu candidez in nece unu cercu si nece ca amu inpoternicitu pre cineva de a me candida.

Eu de si am convingerea, cumca prin activitate resp. prin inpartasirea la alegeri, (ceia ce si asia se intempla) si prin alegerea de deputati romani in cercuri romanesci, si pre langa satorirea unei programe bine cugetate, mai multu amu folosi causei nationale, — totusi me supunu concluseru aduse, lasandu responsabilitatea acelei maioritati prin care se-au adusu conclusele, si nu candidez; nu candidez inse si din caus'a aceea, cá nu cumva se le stricu trebsiórele passivistiloru celoru mari din Fagarasiu in alegerea de ovrei séu magiari, cari ii representéza prin aceea, ca isi batu jocu de totu ce este romanu.

Primiti, dle Redactoru etc. cu totu respectulu
Iosifu Puscariu,
advocatu.

Progresele Passivitatii Parlamentare in Ungaria.

„Istori'a parlamentarismulu englesu ne invatia, in ce modu parlamentulu unui poporu mare se póte peface intr'o topitóre, in care individualitatea poporaloru subjugate póte fi consumata si transformata. Vechiulu feudalismu isi intindea domnirea sa prin cuceriri, parlamentarismulu cetatienescu assimilésa prin fortia baniloru. „Suntemu venduti cu bani englesesti,“ asia canta poetulu scotianu Burns in patriotismulu seu celticu fatia cu Anglo-Sacsoni.

Spiritulu nationalu germanu, care cu finea secolulu trecutulu s'au redesteptatu de nou, se manifestésa ca unu imitatoru consecinte alu anglicanismulu. In religione, literatura, filosofia, economie nationala, politica, pe tote acestea terenuri Germani se presentésa ca scolari ai Angliei. Assimilarea necrutiatóre pe cale parlamentara a poporatiuniloru marginasie cu Germania, precum sunt de exemplu: Poloni, Danesi si in tempulu mai nou chiaru Francesi sunt probele politice germane.

In modulu celu mai consecinte au desvoltatu acesta teorie W. Roscher in economi'a sa nationala. Si pe acesta convingere profunda despre escelenti'a acelu metodu s'au basatu si aneciunea Alsaciei si Lorenei, acesta anec sare, ce se afla in cea mai flagranta contradicere cu spiritulu tempulu. Insa aceste provincii „de nou incorporate,“ a caroru poporatiune in majoritatea sa este francesca, se apara din respoteri in contra acelei unificari parlamentare. Cei 15 deputati din Alasatia si Lorena francesca se inpartu in doua grupuri, din care inse

numai 5 formésa asia numita „partida autonómista“ séu cu alte cuvinte partida celoru supusi ceilalti 10 apartienu partidei numita „protestatóre,“ acarei programa consiste simplu in aceea de a dice la tote „nu“ in modulu celu mai enegiosu si cu tote midilócele legale. Ori cátu se încerca a descredita pe acesti deputati bravi inainte alegatoriloru loru, acusandui, ca ei negligésa interesele tieriei, ei totu perseverésa, radiemandu-se pe simpatie patriei mame a Franciei, pe lang protestele loru de passivitate si precum sper „Republica Francaise“ ei la alegerile viitóre vor mai castiga vre-unu cercu electoralu.

Precum Germani sunt scolari Angliei, asia Magiari de alta parte se arata intru tote a fi scolari Germaniei. In politica, istoriculu loru Szalay a proclamatu in 1848 pentru prima ora in mod claru si precisu aliantia nationala intre Germani si Magiari, o motiune, care au fostu apoi acceptat si de cátra parlamenfulu din Francfurt la 1848 precum si din partea lui Bismark la anulu 1866. Astfelu si unificarea parlamentara este una di partile principale si constitutive ale lasamentulu lui Deák. Déca chiaru si in Germani'a este incóte dubiu, déca parlamentarismulu va invinge definitivu pe Poloni, Danesi si Francesi, apoi mania de unificatiune a Magialoru este in realitate unu actu alu desperarei. Nici cu privire la cultura intelectualu, nici in capabilitatea de a produce Magiari nu se potu mesura cu Germani. Acestu escedente in minus ii coresponde unu altulu in plus, pentru ca ei au se asimilésu cu multu mai multe poporatiuni atátu cu privire la cifra cantitativa a poporatiunei, cátu si cu privire la pluritatatea etnografica. Magiari in Ungari'a se afla in minoritate si cu tote acestea ei se încerca se asimilésu pe cale parlamentara pe Slovaci, Serbi, Romani, Germani, ba inca si pe Croati. O brosiura nu de multu apparuta in Russia mai pune pe tapetu inca si cestiunea „Ruteniloru din Ungari'a“ pe care pâna acuma centralismulu parlamentaru alu Magiiloru o au ignoratu cu totul.

Pentru ori cine cu privire petrudietóre era de prevediutu, cá dupa caderea Turciei acést'amania de unificatiune a Magiiloru va intempina si mai multe dificultati si ca opozitiunea poporaloru nemagiare va trebui se se accentuedie si mai multu. Si in realitate acést'a se si prepara prin inpregiurarea cá abstinenti'a parlamentara castigat in Ungari'a terenu totu mai estinsu.

Pâna acuma au facutu in Ungari'a numai Romanii opozitiune passiva. In timpulu mai recentu inse parandu-se, cá relatiunile intre Andrasy si Brateanu ajungu a fi mai amicabile ar fi potutu crede cineva, cá Romanii din Ungari'a se voru lapedá de acea arma ascutita in contr'a Magiiloru. Inse s'a intemplat tocmai contrariulu. Cu 36 contra 25 voturi barbatii de incredere ai Romaniloru din Ungari'a au adoptatu onorific'a decisiune a perseverá si de aci inainte pe calea protestulu de pâna acum. De presente se asociadia si slavacii. Organulu loru „Nar. Novine,“ care appare in Sz.-Márton anuncia cá slavacii se voru abstiné dela alegeri pentru parlamentulu magiaru si cá in modulu acesta au de cugetu a protestá in contra centralisatiunei magiare.

Déca slavacii s'aru affá singuri in opozitiunea acést'a, atunci acesta progresiune s'ar potea numi o lovitura in apa. Slavacii sunt de si nu in numeru dara cu privire la inportanti'a loru politica, elementulu celu mai slabu in Ungari'a. Pentru ce? Acesta o scimu noi Boemi si Moravi, cari suntemu protectorii naturali ai acestei sementie, mai bine cá oricine altulu.

Va veni diu'a si ea nu mai este departe, in care tote popórale nemagiare ale Ungariei voru face solidaru protestulu loru in contra centralisatiunei parlamentare a Magiiloru. „Politik“.

Ungari'a.

Aradu. Procesulu verbale alu conferentiei electorale romanesci, anuntiatu in Nr. preced. suna:

Conferenti'a romaniloru din comitatulu Aradulu convocata si intrunita in Aradu in diu'a de 23 Iuliu 1878 in caus'a ficsarei atitudinei loru politice in faci'a alegeriloru de deputati pentru sesiunea la dieta viitória, cu unanimitatea voturiloru a decisu:

Conferenti'a ca interpreta fidelu a sentimenteloru tuturor Romaniloru ce locuescu pe teritoriulu acestui comitatu, mai inainte de tote si chiaru in facia luarii resolutiunei sale presente, cu tota solemnitatea si energi'a cuventulu seu, isi manifesta de nou si cu acesta ocaziune inaltulu seu devotamentu si lealitatea ce au animatu in totudeauna pe

întreaga natiune romana din acestu imperiu către Inaltul Tronu, Majestatea sa Regele si August'a cassa domnitória, supunerea si respectulu, celu dadoresce constitutiunei si legiloru tiei, intim'a sa dorintia de a conlucra cu tota sinceritatea ca si in trecutu la stabilirea si consolidarea armoniei indispensabilu necesarie intre noi si natiunea dominanta magiara in interesulu supremu alu salutei patriei nostre comune; — totodata inse inpinsa ca si de o fortia majora, se vede silita de a lua hotarirea de facia contraria cu deprinderile sale constitutionale din trecutu.

Dupa enuciata solemn a acestoru sentimente si convictiuni ale sale, conferenti'a considerandu, ca dela intrarea nostra pe terenulu si in lupta constitutionala si parlamentaria si pana astadi tote tentativele nostre de o infratire sincera cu natiunea dominanta magiara, au remasu nu numai fora rezultatulu doritu, ci chiaru si intentiunile nostre cele mai sincere si legale au fostu timbrate din partea elementulu domnitóriu de tradare si conspirare in contra statulu si integritati sale, cari inse tote s'au doveditu de afirmatiuni gratuite, de calomnii si injurii nedemne de unu poporu, cari inse necontentitu se arunca fora sfiela in facia poporulu romanu, numai pentru a castigá unu nou si puternicu titlu de suprimare si persecutiune alui pe tote terenele vietii publice si chiaru si private;

Considerandu ca in deosebi sub regimulu si sistem'a actuala de arbitriu ori ce manifestatiune si aspiratiune legitima nationala a nostra a devenitu imposibila, o crima, unu atentatu chiaru inaintea guvernatoriloru nostri, ca in specialu pentru noi romanii libertatea a devenitu o derisiune, egalitatea o iluziune amara si fraternitatea o urgia;

Considerandu, ca in parlamentulu tiei tote legile se creara in interesulueselisivu alu elementulu magiaru din patria ce espressa desconsiderare si a salutei supreme astatulu, si in deosebi cu ignorarea si despretiunea legitameloru nostre postulate nationali, si considerandu ca si cele pucine create in timpuri relativu mai bune pentru noi, prin interpretarea si aplicarea loru arbitraria au devenitu iluzorie, unu instrumentu de persecutiune chiaru in contra nostra, precum observamu acést'a si la legea de nationalitati, prin carea fratii nostri magiari voru se probeze Europei generositatea si justiti'a loru, pe a carei basa inse limb'a nostra romana s'a suprimatu din usulu legale, de carele se bucura inainte de crearea acestei celebre legi la tote oficiile publice, transformandu asia scutulu si legea nostra in tiranulu vietii nostre publice si private;

Considerandu ca poporulu romanu, care forméza imens'a majoritate a locuitoriloru de pe teritoriulu acestui municipiu, mai alesu in sistem'a dominanta de procedura la alegerile dietali nu póte participá in libertate si cu demnitate la actulu alegerei, unde dupa esperintiele amare din trecutu preside abusulu si violenti'a in detrimentulu manifestarii libere a vointiei alegatoriloru romani, cari in urm'a acesteia sunt suspicionati si persecutati pe facia si fora sperantia de a afla vre-unu remediu in contra persecutiuniloru de tota natur'a ce urméza de aci, si cari sunt nedemne de unu statu liberu si constitutionale;

Considerandu in fine, ca intre asemenea conditiuni poporulu romanu din acestu comitatu nu póte se se reprezente pe sine nici liberu, nici in tota demnitatea sa in corpulu legislativu alu tiei, parasindu acestu terenu ingratu pentru natiunea romana, si lasandu tota raspunderea pentru viitoriu celoru ce-i privesce;

Conferenti'a in numele partitulu romanu nationalu din comitatulu Aradului, sub angagiamentulu de solidaritate, se declara pentru passivitatea absoluta in facia alegeriloru de deputati pentru sessiunea dietala procsima, abtinenandu-se dela ori ce candidare si participare la actulu de alegere.

Mircea Vasiliu Stanescu, Dr. Nicolau Oncu,
preside. notariu.

Basarabi'a.

(O Necrologia).

Frunzia verde baraboi,
Ne-a facutu maica pe doi,
Unulu Mercuri, unulu Joi:
S'a umplutu lumea cu noi.
S'amu avutu o sorióra,
Ce-a umplutu lumea de para!
Maica s'a luat prin tiéra,
Se ne stringa gramadióra,
Se ne dea 'n Balti*) la scóla,
(Mai bine-amu muri de bóla!)
Muscalesce se 'nvetiamu
Si la óste se intramu!

*) Unu satu in Basarabi'a de suptu Russia.

Muscalesce-oiu invetia,
Candu eu limba mi-oiu uita,
Candu o cresce grau 'n tinda,
S'a ajunge spicu 'n grinda,
Candu o cresce grau 'n casa,
S'a ajunge pene 'n masa!

Acesta e fragmentulu unui cantecu, care se canta in Basarabi'a russésca! Versurile din urma ne aréta tabloulu unui viitoru de siguru forte apropiatu, candu cultura russa va fi ajunsa la unu gradu asia de inaltu, in cátu tote poporele occidentale se voru intrece la onórea d'a fi russificate. Congresulu dela Berolinu a avutu dejá bunavointia d'a recomanda pentru acestu sfiirsitu pe Basarabi'a romana, si in curendu se va canta acolo:

Muscalesce-oiu invetia. . . .

Sórta Basarabiei e totu asia de remarcabile ca si a numelui pe care 'lu pórtá. Etimologistiloru mai vechi li-s'a parutu ca acestu nume e pré lungu si de aceea l'au taiatu in doue; unii ilu derivara dela Besi, cei-lalti dela Arabi, cu tote ca Besii n'au locuitu nici o data acele parti si cu atátu mai pucinu Arabii. In realitate Basarabi'a insemnéza tiéra stapanita de Basarabi, precum adesea s'a intemplat ca numele unei tiei se se derive dela o persóna séu dela o familia, déca acésta a unitu mai multe popóre expandite la o aperature comuna, la unu atacu comunu, la o constituire, séu déca a scosu din intunerecu si a radica tu la unu renume mare aceia ce era dejá unitu. Romania (Muntenia) este care in secolulu alu 14-lea era stapanita de familia Basarabiloru, si acésta familia, inrudita cu principii Serbiei s'ai Bulgariei, respandi o radia de gloria, care mai licaresce inca si astadi in cantecele poporare ale Munténegreniloru si Erzegovineniloru. Dejá in secolulu precedentu intalnimu numele iei! dupa cum spune Persianulu Fazel-Ullah-Rasid, unu Bazarán-Bam se impotrivi se in 1240 navalirei ordelor mongolice spre apusu de Oltu. Pe de alta parte, la anulu 1259 se face mentiune de Basabani, care au fostu subjugati d'impreuna cu alte popora de către Mongoli, si nu potemu intielege suptu densii decátu pe Romani, s'acésta cu atátu mai multu, de óre-ce gasimu ca in forte multe isóre din véculu alu 14-lea s'alu 15-lea se da Romaniei nmirea de Basarabia. Si acésta vechi numire a Romaniei e pastrata si in poesia slava de sudu, déru prescurtata negresitu cu o silaba si redusa la „Arabia“; poporulu era pe timpurile acele atotu asia de intiepletu si de prevedietoru ca si invetiati din vécurile urmátore. Cu multa patrundere urmaresce amicul meu Hasdeu — caruia datorezu tota sciintia adunata aci — „Arabia“ Serbiloru si a Bulgariloru in Niebelungenlied, o vede prefacandu-se in Valachia Négra (Kara-iffak) a Turciloru, reflectandu-se in marea „Négra“, provocandu o enigma eraldica in cele trei capete de Negrii, care se afla pe nisele insignii vechi ale Munteniei, si unu misteru istoricu in „principele celu negru“, Negru-Voda, care se dice ca aru fi descacatu in Muntenia pe la finele secolulu alu trei-spre-diecelea, venindu dela Fagarasiu. In secolulu alu patru-spre-diecelea Muntenia se intindea pe ambele tiermuri ale Dunarii pana la mare; inse in véculu alu cinci-spre-diecelea Stefanu celu mare, domnulu Moldovei, luá Munteniloru pamentulu dela nordulu Dunarii dintre Braila si Chilia, care, apartenendu vechiei Basarabie, pastrá acestu nume, pe candu tiéra principala isi uitá de elu. Prin pacea dela Bucuresci din anulu 1812, care fu completata prin pacea dela Adrianopole din 1829, tiéra de dincolo de Prutu trecu in manile Russiloru, si acestia o botezara tota Basarabi'a, in locu de a numi astu-felu numai partea iei dela miédia di. Prin modul acesta numele de Basarabi'a s'a stramutatu de mai multe ori in urma schimbariloru dinastice, buna óra ca numele de Saxoni'a. Acum Russia vine din nou se puna mana pe bucat'a din Basarabi'a, pe care tratatulu dela Paris din 1856 o redase Romaniei; déra pentru ca aceia, ce se numesce astadi Basarabi'a apartine Russiei, nu urméza ca totu ei i va apartiene totu ce s'a numitu odinióra Basarabi'a.

Prin neinlaturabila perdere a Basarabiei Romanii au fostu mahnitii amaru, si ori-cine, chiaru si celu mai inversunatu inamicu alu loru, va simti cu densii, afara numai déca nu va fi fostu „celu mai bunu amicu alu loru.“ Déra compatimirea ce simtimu pentru nedreptatea ce s'a facutu cui-va merge si mai departe, si ne face se ne intrebamu propri'a nostra consciintia. Óre nu i-amu facutu si noi o nedreptate? Trebuie se marturisimu ca criticele nostre de pana acumu asupra Romaniei au fostu din cale afara aspre. Noi nu trebuie se comparamu Romani'a de astadi cu tierile occidentale, ci cu Romani'a de acum cinci-dieci de ani, séu chiaru cu cea de acum doue-dieci si cinci de ani, si nu trebuie se trecemu cu vederea in ce locu e situata Romani'a. Unulu dintre cei mai capabili Romani, T. Maiorescu, póte se atace cu cuvinte aspre cultur'a superficiala a compatriotiloru sei; noi inse trebuie se aplaudamu candu vedemu silintie pentru lumina si libertate, se recunóscemu rezultatele dobandite si se scusamu gresielile comise din pripa. E dejá unu lucru insemnatu d'a cugeta si d'a simti europenesce — candu esti apucatu intre cele doue fórfece uriase ale Asiei tampite si crunte. Aceste doue limbi sunt neegale, ca ale unui racu de mare; una, adica cea angusta, ai carei dinti ascutiti s'au infiptu adesea in carnea cea móle a principatulu, a devenitu de mai multu timpu nevatematóre, éru acumu s'a stirbitu cu totul; cea l'alta care e cu dintii turtiti incinge Romania si cauta s'o coplesiésca. S'aude unu strigatu de ajutoru, elu strabate, gratia unei deosebite favóre, prin usile inchise ermeticu ale salei Congresulu dela Berolinu; care e respunsulu ce i-se dá?

Congresulu a fostu resbelulu totoruru in contra totoruru si rezultatulu seu este unu armistitiu; chiaru de la deschiderea sea s'a predisu acésta cu unu finu tactu diplomaticu de către diferitii diplomatii gatiti cu uniforme de lucsu. Se respandise scomotulu, ca Congresulu se va

ocupa si cu marele pericolu internationalu; ba se vorbia chiaru despre o reinoire a Santei Aliantie. Inse Congresulu otari d'a influintia asupra aceloru popóre care stau pe trépta cea mai inferióra si care sunt amenintiate d'a perde moravurile, credintia si simtiulu dreptatii, nu prin intimidari si prin restrictiuni ci — prin exemplu. Din fericire, pe langa cestiunile de poteré, atátu de anevoia de resolutu, Congresulu avea dinaintea sa si o cestiune morala, o cestiune asupra careia unu Beduinu, unu Chinesu si unu Indianu s'aru fi intielesu fara greutate. Acésta cestiune si acelu strigatu de ajutoru sunt unulu si acelasi lucru, adica acésta: „Amiculu meu s'a luat la cértá cu adversarul seu, de care nu se potea apropiá fora se calce pe pamentulu meu; ilu lasu se tréca si se dispuna de pamentulu meu dupa cumu va cere trebuinti'a, pentru care conceiune densulu imi promite solemn ca eu nu voi perde din most'a mea nici macaru unu palmacu; elu nu póte se inginga pe adversarul seu si se róga ferbinte se'i dau ajutoru, pe care mai antaiu mi'lu refusase cu trufia; alergu, imi versu sangele si sudórea, infrangemu pe dusmanu; acum, amiculu meu imi cere pentru serviciile ce i-amu facutu unu coltisoru din tier'a mea, numai unu coltisoru micu, déra care mi-e forte scumpu, pentru ca cu densulu e impreunatu numele gloriosiloru mei strabuni; refusu, elu mi'lu ié. Se cade óre se 'i remana lui? Fara multa bataia de capu, Congresulu respunde: „Da.“ Se nu iutamu inse ca aici nu e vorba de o amicia obicuinuta, a la Piloty,* e vorba de o „fratia de cruce.“ Mai de multu era la Romani datina ca, atunci candu doi insi voiau se lege o strinsa prietenia intre densii, fia-care isi cioplea o cruce in bratiulu dreptu si isi amestecau sangele unulu cu altulu; acesti barbati se numiau fratii de cruce si isi remaneau credinciosi pana la mórté. Óre n'au devenitu si Russii cu Romanii fratii de cruce? Nu i-a unitu óre si pe densii crucea de sange, care a invinsu pe semi-luna? De vreo doui-spre-diece ani incóce ni-se spune mereu ca nu esista cimentu mai bunu intre popóre, de cátu sangele versatu impreuna. Se cade óre unii frate de cruce se tradeze séu se despóie pe celalaltu?

„Da“, respunde Congresulu. Elocintia Russiei l'a convinsu, si acésta elocintia zace in vocea Russiei, care merge dela sopranelu celu mai inaltu alu sentimentalitati pana la basulu celu mai profundu alu brutalitati, care scóte, cu o egala maestria, rugaciuni, lacrimi, rugari, mustrari si amenintari. Intr'unu coltiu obscuru din Neapole se afla o bisericutia, in care se veneréza unu santu, care a mostenitu dela betranulu Mercur unulu din cele doue roluri de capetenia ale séle. Fiintiele suspecte se ducu de facu acolo rugaciuni ferbinti si, dupa cumu se vede cu cátu-va dile mai in urma din diare, acele rugaciuni nu remanu fara rezultat. Totu asia si pentru Basarabi'a, Russii s'au adresatu la Maica-Precista din Kazan, si la santii parinti, si lacrimi ferbinti cursera de pe statua fericitulu Nicolae. (Beatus Nicolaus). Si a cui ánim'a ar fi pututu óre remané nemiscata, gandinu-se la acea care dintre toti tiranii asiatici de pe timpulu seu a avutu ánim'a cea mai umana? Si apoi nu e óre misicaturu de a vedé pe soldatii russi, cu tote ca nu sciu se scrie si se citésca, cum pastréza in sinulu loru amintirile istorice? „Soldatii, dice comitele Siuvalov, nu mai esu bucurosu dintr'o tiéra in care au campatu parintii loru.“ Ce nemerita observatiune! Acele amintiri nu mergu de cátu cu 25 de ani inapoi; déra ce trebuie se cercetamu mai departe istoria unei tíerisóre asia de mica ca Basarabia!

Asia ce-va nu se póte cere dela diplomati, alu caroru capu e plinu de asemenea lucruri si de altele, cu multu mai insemnate; chiaru si diaristii russi, ca cei dela „Nord“ si dela „Wiedomosti“ nu mergu mai departe de cátu a afirma ca Russii n'au luat Basarabia dela Moldoveni, ci dela Turci si dela Tatari, fara ca se puna la falsificarea istoriei atátu seriositate, cátu aru intrebuintia in alte casuri. Dealtmintrelea ori-ce vorbire séu scriere asupra cestiunii Basarabiei e cu totul de prisosu: tota lumea are dinainte ochiloru sutele de mii de motive plausible ale Russiei. Si apoi, inca odata, cum se póte face atátu galagia pentru o bagatela asia de neinsemnata? Pentru ce óre Romani'a se pórtá ca unu copilu resfatiatu si 'ncapatinatu, in locu d'a asculta de dragutiulu tata, carele de sicuru nu'i voiesce de cátu binele? Chiaru si „cinstitul samsaru“, cu tota demutatea sa de presiedinte, trebuie se zimbésca asupra firimitiei de Basarabi'a si 'n acelasi timpu ii vine in minte „firimitia de Erzegovina.“

Chiaru si, déca lordulu Fortunatus n'ar fi scosu cu saculetiulu muntii Ciprulu din mare, spre a acoperi tote cele-lalte, totusi in curendu ar fi crescutu iérba désa peste russificarea Basarabiei; éru printre firele iei ar fi sioptitu, cu câte-va decenii mai in urma, unu cantecu poporaru melancolicu ca singura amintire despre cele intamplate astadi.

Romania primesce Dobrogiá, fara ca prin acésta se renutie la Basarabia; inse titlurile de posesiune se prescriu si trebuie se se prescrie cu tempulu; nedreptatea din presinte devine dreptulu din viitoru. Cu atátu mai multu e datoru presintele de a infiera nedreptatea; elu nu trebuie s'o privésca cu nepasare, séu chiaru s'o infrumsetieze si s'o legitimeze. Si prin urmare nu trebuie, precum au facutu unele diare germane de nordu, se se arunce vina asupra Romaniloru si se se dica ca au fostu pré incredietori si pré neingrijati; nu trebuie se se dica ca acumu tote sunt in regula, pentru ca victima a incetatu cu tipetele de durere, care au resunatu in pastiu. Stergendu spoiala, inlaturandu lucrurile secundare, unu lucru remane necontestabilu: invingetoriulu a pusu genunchele pe grumadiulu aliatulu, pe pieptulu amiculu salvatoru, si multu trebuie se ne gandimu pana se gasimu unde si candu s'a mai intemplat asia ceva. Asemenea istorii

*) Piloty e acelu pictoru germanu care a denunciatu mai dilele trecute pe amicul séu prof. Trettenbacher, care a si fostu condamnatu pentru crim'a de les-maiestate.

imorale nu le potemu schimba; déra se tragemu morala din ele.“

(„U. p. A.“)

Hugo Schuchard.

Sciri diverse.

— (O domnişóra doctoru in drepturi.) In 20 Iuliu a. c. domnişóra Fanny Berlin din Petersburg, care studiase mai multi ani la universitatea din Zürich in Elvetia, au depus esamenulu de doctoratu cu calculu raru oferitu de: suma cum laude. Nu ne indoimu că acésta domnişóra va afla multi petitori, mai vortosu din classa acelora, cari au multe procese. A isi economisa in diua de astadi ecpensarele platite unui advocatu este in multe casuri unu ternu.

— (Lordulu Beaconsfield nu au fostu) redicatu la rangulu unui duce, precum se dicea, ci au fostu decoratu cu ordinulu celu mai mare ce exista in Angli'a cu asia numitulu ordinu alu „Cordelei de pantaloni“ „Order of the Garter“, a carei devisa este: „Honni soit qui mal y pense.“ Infintiarea acestui ordinu se atribuie regelui Eduard, care aflanduse la unu balu cu amanta lui contesa Salisbury si cadiendu acesteia baiera dela ciorapu, regele o au redicatu, jurandu că o va face asia de pretiósá, incatu si cei mai reutaciosi bajocoritori se aspire a o castiga.

— (Lini'a ferata Ploiesci-Predélu). Ministeriulu Romaniei au acordatu construirea drumulu de feru intre Ploiesci si Predélu intrepreindietoriului francesu Guilloux.

— („Kelet“ din Clusiu), ne spune, că in dilele trecute sér'a pe la 8 óre, intorcandu-se in cetate o grupa de seceratorii cu cunune de spice pe capu, dupa datin'a stravechia, se intalhiru in calea lor cu unu soldatu, care se aruncá asupra unuia din acei lucratori si ii smulse cunun'a. Intr'aceea se adunara mai multi soldati si se incinse o bataia formalá, care se termina cu inprasciarea seceratoriilor, inse numai prin intervenirea de patrole tari.

— (Unu vagonu aprinsu). Intre statiunile Archit'a si Asfalau din Transilvani'a (mai in susu de Segisiór'a) se aprinse fara de veste unu vagonu incarcatu cu diferite marfuri si anume cu pensaria, bumbacu si altele. Trenulu fu opritu la momentu. Confusiunea era mare. Daun'a causata s'a evaluatu la sum'a de 10.000 fl. v. a.

— (Vera Sassulici). Cetimu in „Romani'a libera“, că sórtea bravei eroine, a carei drépta mani'a lovi pe prefectulu politiei din Petersburg, generalulu Trepoff, este una dintre cele mai fatali. Ea nu se afla nici la Parisu, nici in Elveti'a, precum se respandise faim'a, ci in temniţele umede, si intunecóse din Schlüsselsburg, de unde va fi dusa in curendu la Siberi'a. Vera Sassulici fu prinsá de politi'a rusa indata dupa absolvarea ei de cátra curtea cu jurati, cu ocaziunea demonstratiunilor de pe strada si dusa la Novgorodu, de unde fu transportata in prinsórea de acum. Guvernulu insusi a respanditu faim'a, că Vera a scapatu, spre a linisti opiniunea publica.

Reclame din publicu.*)

La corespondinti'a „Reclame din publicu“ cu datulu Resinari in Aprilu 1878 se redica in Nru 42, 43, 44 ai acestei foi unu asia numitu Petru Bancila si Ioanu Metiu in peciórele din apoiu, ca se-si reclame onórea presuntivu atacata. Ce onóre Dloru Bancila ganjei et Metiu, m'amu ocupatu eu candva cu nimicuri? —

Eu me ocupu in Reclame din publicu cu fapte deplorabile, ce privescu Comun'a, Biseric'a si Scol'a opid. Resinari.

Amu disu si dicu!

Padurile comunali sau devastatu si prefacutu prin grigi'a primariei actuale in tropini, „Statulu silvanalu“ ce s'a compus cu destula ignorantia de primulu juristu si celu mai ilustru istoriografu ce exista adi intre sateni din Resinari, au produsu afara din miciorarea averei comunali cu 50 fl. v. a. remuneratiune pentru autoru, golicuinea cea mai perfecta a muntiloru.

*) Pentru corespondentiile si publicatiunile care esu sub acésta rubrica, redactiunea nu ia nici-o respundere asup'r'a sa, ci tóte esu sub respunderea respectivilor auctori, iatocma ca si in alte foi periodice; éra tax'a pentru tiparirea lor este de câte 2 cr. de linia. Red. si Edit.

Stipendiele menite pentru fii locuitorilor Res. din averea comunala, nu s'au impartitu sub primari'a actuala. Alte motive pentru sistarea stipendiilor, decâtu stirpirea de descendentii, ai membriloru decisatori in afacerile comunali, nu cunoscu.

Directore sau alesu pentru scól'a comunala dupa principiulu lui „minus oferenti.“ Sum eu devina, ca capacitatea Dlui Ioanu Metiu pentru postulu de direttore s'a suplinitu prin detragerea de 100 fl. din léfá sistemisata pentru directoru? Am potutu eu impedeá o alegere de directóre, care sau facutu ca-la sate alegea pastoriloru de vite dupa usulu: „Cine se baga mai eftinu“?

Nu e faptu ca adi dispune in Resinari despre sórtea scólei si administratiunea bisericeáca unu fostu sub-vice-adjunctu invetiatorescu acarui capacitate impune singuru D. minuendo directoru Metiu? Nau fostu sub presiedinti'a D. subvice-ex-adjunctu Ganjei Papelu Petru Bancila si sub directiunea D. Ioanu Metiu mape, globuri mesuri metriche etc. unu semestru intregu sub lacatu, nu bibliotecá adi? — Sa facutu dór' si acésta dispositiune de progresu in instructiunea publica din partea consistoriului?

Nu s'a decretatu sub intialépta presiedintia a Dlui Ganjei Papelu Bancila detragerea de 4 fl. pe luna din léfá invetiatoriloru, cari nu voru substituí pe salarisatulu cantoru presiedinte in strana, pâna face acést'a servitiu de maciucasiu prin Comuna?

Pute-ti negá că sinódele parochiali sunt altceva, decâtu diete polóne, compuse din esceptiunea § 6. St. org. in care se calca din naintea nasului consistorialu fructele constitutiunei bisericesti, cá si graunţiele in acelea locuri, pe unde se imblateste inca graulu prin picioarele de vite?! —

Hic Rhodus! — Acestea sunt fapte Dloru Ganjei Papelu Bancila, Metiu, care parte le concede-ti, parte nu le combate-ti, pentruca nu se potu disputá prin apologii de onestitatea si moralitatea dumnevóstra individuala, nici prin atacuri de persóne straine.

Aveti Dloru Ganjei Bancila, Metiu o mare idea despre onestitatea si moralitatea dumnevóstru, dar' acést'a ve e si unica idea. Vorbiti multu de onestitatea si moralitatea dumnevóstra, fara se ve temeti de adeverulu probatu, că aceia vorbescu mai multu de moralitate si onestitate, care posedu mai pucina. Eu am cugetatu multu la virtutele si meritele D.-vóstre pe terenu scolaru si bisericescu si am venitu la convingerea că acelea sunt mai multu de preferitu, care se voru afla inca!

Cu adres'a dloru vóstre la „Pricina“ va-ti pacalitu amaru, a-ti gresitu adres'a, v'a-ti blamatu asia, incatu cei mai betrani ómeni nu-si aducu aminte de atare blamu. Eu cunoscu presuntivulu antagonistu alu d.-vóstre „Pricina“. Va fi avendu si acést'a defecte, dar' nam audiutu se-i fia ruptu acestuia vreunu pecioru in urma de betii „Tiechicie“ cum a putut-o Dlu Metiu, candu a jacutu trei luni cu peciorulu ruptu din betia! —

Dle Metiu! au dora 'ti faci capitalu de portarea morala esemplara, candu mortu de beatu cadi sub mésa, — acela pre care-lu porecedi Dta n'a saritu garduri, nu s'a desarmatu de pusca cu sunetulu palmeloru secelenesci: cumu ai pati-to Dta Dle Metiu!

(Va urma).

Convocare.

In intielesulu disopsetiunei § 17 din Statutele Reuniunei invetiatoriloru romano greco-orientale din dieces'a Caransebesiului si cu provocare la decisiunea adunarei generale de sub Nr. prot. 27 din anulu trecut 1877, comitetulu acestei Reuniuni — conformu conclusului adusu in siedintia sa ordinaria tienuta la Bocsia montana in 18/30 Iuliu a. c. — prin acésta convóca adunarea generala din anulu curinte pe 20, 21 Augustu (1, 2 Septembrie) la Biseric'a alba, la care adunare se invita cu tóta onórea toti membrii Reuniunei ordinari, fundatori, ajutatori si onorari precum si toti iubitorii de inaintarea scóleloru, a invetiamentului si a culturai poporului nostru romanu, observandu ca tuturor acestor membru se vor tramite prin presiedinti' respectiveloru despartieminte atatu programa adunárii premersa de acésta convocare, câtu si carta de legitimare pentru caletoria pe calea ferata, cu care carta presentandu-se la ori care statiune de pre liniile Orsiova — Temisióra — Baziasu — Oravitiá —

Bocsia — Vojtek — se voru potea folosi de favorulu de caletoria esoperatu dela Directiunea Societati calei ferate austriace, ce se cuprinde in aceea, ca cu unu intregu biletu de clas'a III-a se póte caletori pe clas'a II-a ér cu diumetate de biletu de clas'a II-a se póte caletori pre clas'a III-a tour si retour.

Tóte celelalte Onorable persóne, care nu sunt membrii acestei Reuniuni dar voiescu a participa la amintita adunare, se binevoiesca a se insinua la subsemnatulu presidiu celu multu pâna in 15/27 Augustu a. c. dela care de securu li se va tramite acésta convocare si program'a, precum si carta de legitimare spre a se potea folosi de favorulu de caletoria.

Program'a acestei adunari e urmatórea:

PROGRAMA

adunarii generale a VIII-a Reuniunei invetiatoriloru rom. gr. or. din dieces'a Caransebesiului, care se va tienea in Biseric'a alba in 20, 21 Augustu (1, 2 Septembrie) 1878.

Diu'a I. Dominec'a in 20/1 Septembrie.

Nainte de amédi.

1. In 20/1 August a. c. toti participantii, cari voru caletori pe calea ferata voru fi intempinati la gara calei ferate din Biseric'a alba de cátra comitetulu localu de acolo la 8 1/2 óre diminiétiá si voru fi condusi in cotelele destinate.

2. La 9 1/2 óre toti participantii se intrunescu in biseric'a romana gr. or. din Biseric'a alba si iau parte la celebrarea santei liturgii si chiamarii santului spiritu.

3. La 11 óre se va deschide si tienea adunarea generala in localitatea destinata, dupa urmatórea ordine a obiecteloru de pertractare si adeca:

a) Deschiderea adunarei generale.

b) Alegerea unui notariu pre langa cei duoi notarii ordinari.

c) Salutatiunile.

d) Raportulu comitetului.

e) Raportulu cassariului.

f) Raportulu bibliotecariului.

4. Alegerea comisiuniloru.

a) pentru esaminarea raportului comitetului si propuneri.

b) pentru esaminarea raportului cassariului si compunerea budgetului pre anulu viitoru 1878-9.

c) pentru esaminarea raportului bibliotecariului si inscrierea membriloru.

Dupa amédi.

5. La 3 óre continuarea adunarei generale cu tienerea disertatiuniloru.

6. La 5 óre intrunire in conferintia pentru pertractarea statuteloru.

Diu'a II. Luni in 21/2 Septembrie.

Nainte de amédi.

7. La 8 óre pertractarea statuteloru.

8. Rapórtel comisiuniloru.

9. Continuarea disertatiuniloru.

10. Pertractarea acteloru relegate adunarii generale si a propuneriloru.

Dupa amédi.

La 3 1/2 óre continuarea adunarei.

11. Alegerea a duoi delegati pentru sinodulu eparchialu.

12. Defigerea locului pentru adunarea generale viitóre.

13. Diverse propuneri din partea membriloru.

14. Alegerea comisiunei pentru autenticarea protocolulu adunarei.

15. Inchiderea adunarei la 4 1/2 óre.

16. Pregatire de caletoria si intrunire la gara la 5 1/2 óre.

Din siedinti'a comitetului Reuniunei invetiatoriloru rom. gr.-or. din dieces'a Caransebesiului tienuta la Bocsia montana in 18/30 Iuliu 1878.

Stefanu Antonescu, Ioane Marcu.

presiedintele Reun. notariu.

Cursulu moneteloru in val. austr.

Vienna, 15 Augustu.

Galbinii imperat. de auru	fl.	5.49 cr.
Moneta de 20 franci	„	9.24 „
Imperialu rusescu	„	9.30 „
Moneta germana de 20 marce	„	12.10 „
Sovereigns englesi	„	12.— „
Lira turéscá	„	11.— „
Monete austr. de argintu 100 fl.	„	100.60 „

antiarthritica si antirheumatica alui WILHELM

curatitóre de sange spre a se folosi in ori-care anotempu cá singurulu midilocu curatitoriu de sange cu rezultate sigure.

Cu concessiunea cancel. c. r. de curte datu prin decisiune Vien'a, 7. dec. 1858.	Probata definitivu. Efecte exell. Resultatulu eminentu.	Prin p. in. patenta a M. Sale c. r. assecurata contra falsificarii. Vien'a, 28 martie 1871.
--	---	---

The'a acést'a curatia organismulu intregu, strabate pártile intregulu corpu si folosindu-o cá beutura departéza dintr'insulu tóte materiile stricacióse, cate se voru fi adunatu, cum nu face nici o medicina; si effectulu siguru este durabilu.

Vindecarea perfecta a arthritei, reumatismului, bóla englezéscá, si a altorú bóle invechte incurabili, ale raneloru, cari puroiéza ne 'ncetatu, ale bóleloru genitáli si bubeloru, ale sgrabuntieloru pe trup si in fácia, ale peteloru, bubeloru si-philitice.

The'a acést'a au produsu rezultate fórté favorabili mai alesu in infiaturi de ficatu si de splina, cum si in greutáti hemoroidali, in doreri

de nervi, de muschi de incheiaturi, de udu, polutiuni, impotentie, scourgi la femei etc.

Suferintie cum sunt bólele scrofulóse, infiatu'r'a ghinduriloru se vindeca iute si perfectu, la aceia, cari beau The'a necurmatu, fiindu ca ea este unu midilocu domulu dissolvatoriu si promovatoriu de urina.

Resultate admirabili sigure.

Dlu Fr. Franciscu Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Wocheiner Feistritz (in Carniolia), 1 oct. 1872.

On. Dle! Mai am éراسi trebuintia de vreo trei pachete din the'a dtale curatitóre de sange, pentru ca dupa-ce am cumperatu de la dta de 2 ori si am folositu acestu midilocu excellentu „the'a antiarthritica si antirheumatica a lui Wilhelm curatitóre de sange“ m'am convinsu de ajunsu de minu-natulu ei effectu. Te rogu se'mi tramiti the'a curatitóre de sange cu receperea plátii prin posta. Cu totu respectulu

Ioanu Jerala, capelanu.

Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Tuschkau langa Pilsen, 1 oct. 1872.

De asiú fi cunoscutu mai nainte poterea vindecatóre „a theei dtale antiarthritice, antirheumatice, curatitóre de sange“ asiú fi scapatu de multu de o bóla vechia si asiú fi si mai bogatu cu o suma considerabila cheltuita fora scopu pentru restaurarea

sanéttáti mele. Pau' acum am trasu acestu midilocu nepretiuítu de la Praga din depoulu dtale, astadi me adresezu d'a dreptulu catra dta si Te rogu a'mi tramite cu întórcerea postei 12 pachete pe langa receptiunea plátii. Cu totu respectulu

Josef Dilzi.

Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Gutenstein, 1 oct. 1872.

Se 'mi mai tramiti catu mai curendu 2 pachete „the'a antiarthritica, antirheumatica, curatitóre de sange a lui Wilhelm“ precum mi-ai mai tramisu prin posta. Eu vediu, ca fora the'a dtale nu mai pociu existe. Cu tóta stim'a

Florian Haselsteiner,

Nr. 43 in Klosterthal.

Preste puçinu va urmá continuarea epistoleloru de recunosciinta, fiindu preste potintia a le publicá dintr'odata pe tóte.

Se ve feriti de falsificari si insielatiuni.

On. publicu la cumperare se binevoiesca a reflecta exactu la marc'a si firm'a mea tiparite pe din afora pe pachetu, pentru cá se nu fia insielatu prin falsificari.

Adeverata thea antiarthritica, antirheumatica curatitóre a lui Wilhelm, se póte trage numai din prim'a fabricatiune internationala antiarthritica, antirheumatica curatitóre de sange in Neunkirchen langa Vien'a, séu din depozitele mele publicate prin diarie.

Unu pachetu, impartitu in 8 dose, preparatu conformu instructiunei date de medicu dimpreanu cu informatiunea despre folosire in diverse limbi consta 1 fl., pentru timbru si pachetare separat 10 cr.

Pentru comoditatea o. p. adeverat'a thea antiarthritica, antirheumatica, curatitóre de sange a lui Wilhelm se mai afla in:

Sabiuu la Frid. Thallmayer, comerciante.

Abrud: F. Tones & Comp.

Bistritia: Fridrich Kelp, Tergovits & Zintz, Dietrich & Fleischer.

Blasiu: Carol Schieszl, apotecariu.

Orastia: Carol Reckert, apotecariu.

Alba-Julia: Iuliu Fröhlich, apotecariu.

Clusiu: Ad. Valentini, apotecariu.

Brasiovu: Ferd. Jelkelius, apotecariu.

Lechintia: Friedr. Scheint, apotecariu.

Feldióra (langa Brasiovu): Friedr. Folberth, apotecariu.

II'a, C. Hoffinger, apotecariu.

Osiorheiu: Max Bucher.

Sabesiu, I. C. Reinhard, apotecariu.

Ba'a mare: I. Horacek, apotecariu.

Aindu: August Binder, apotecariu.

Miercuria: Chr. Fr. Schimmert, apotecariu.

Romanu (Moldova): Josef Danffy, apotecariu.

Sedisióra: Iosef B. Teutsch, comerciante.

Reghinulu s.: S. & I. Leonhardt.

Huniadóra: Fried. Acker, apotecariu.

Rosi'a: Ludw. Moldovan, apotecariu.

Ocn'a (I. Sabiuu): Joh. v. Cronberg, apotecariu.

(23) 13